

Varsinais-Suomen elinkeinojen osaamis- ja osaajatarpeet 2026-2036

EKA-pulssi / syksy 2026

ennakointi akatemia.

ennakointia ja jatkuvaa oppimista Varsinais-Suomessa

Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä | Raision seudun koulutuskuntayhtymä | Turun Aikuiskoulutussäätiö / Turun Aikuiskoulutuskeskus | Turun ammattikorkeakoulu Oy
Turun kauppakamari | Turun kaupunki, sivistystoimiala | Turun yliopisto | Salon seudun koulutuskuntayhtymä | Ammattiopisto Spesia Oy | Yrityssalo | Lounais-Suomen Elinvoimakeskus
Varsinais-Suomen liitto | Salon työllisyysalue / Salon kaupunki | Turun työllisyysalue/Turun kaupunki | Peimarin koulutuskuntayhtymä, Ammattiopisto Livia | Varsinais-Suomen yrittäjät
Åbo Akademi | Yrkeshögskolan Novia

Osaamistarve- ja koulutusselvitys 2026

Varsinais-Suomen Ennakointiakatemia

Kysely toteutettu elo-syyskuussa 2026

Vastaajia yhteensä 177

Kyselyn taustatiedot

Vastausprosentti 64,4% (177/275)

Vastaajat edustivat monipuolisesti alueen toimijoita

8 178

Vuodet Kuukaudet **Viikot** Päivät

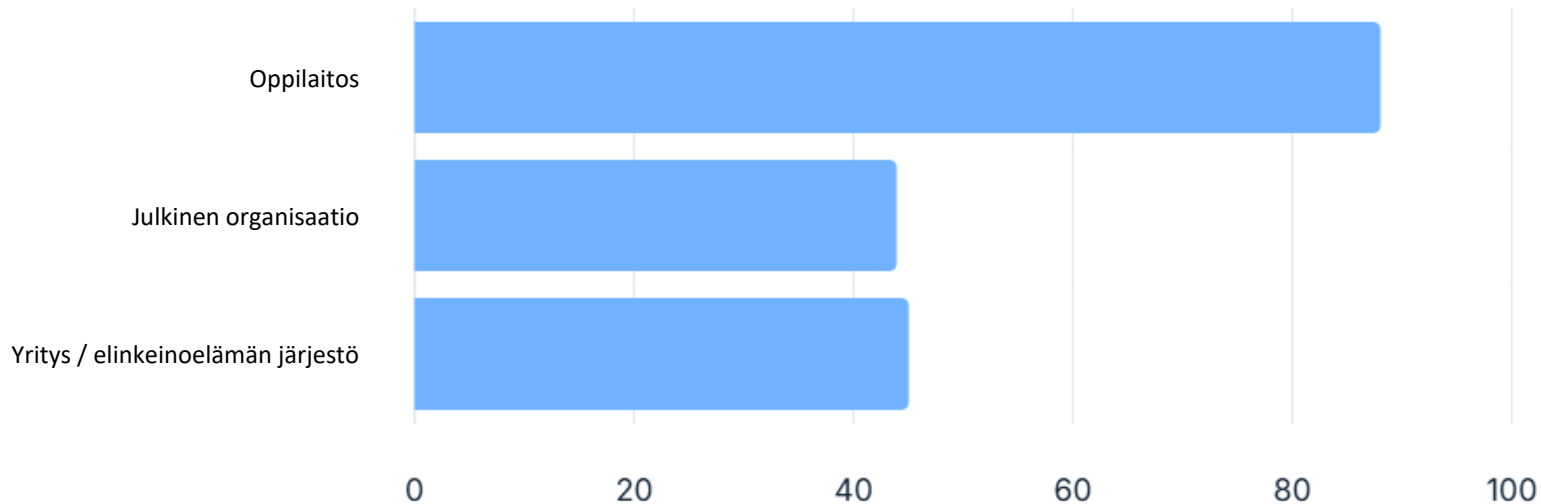

Kyselyn taustaa

Vastaajat edustavat monipuolisesti alueen toimijoita:

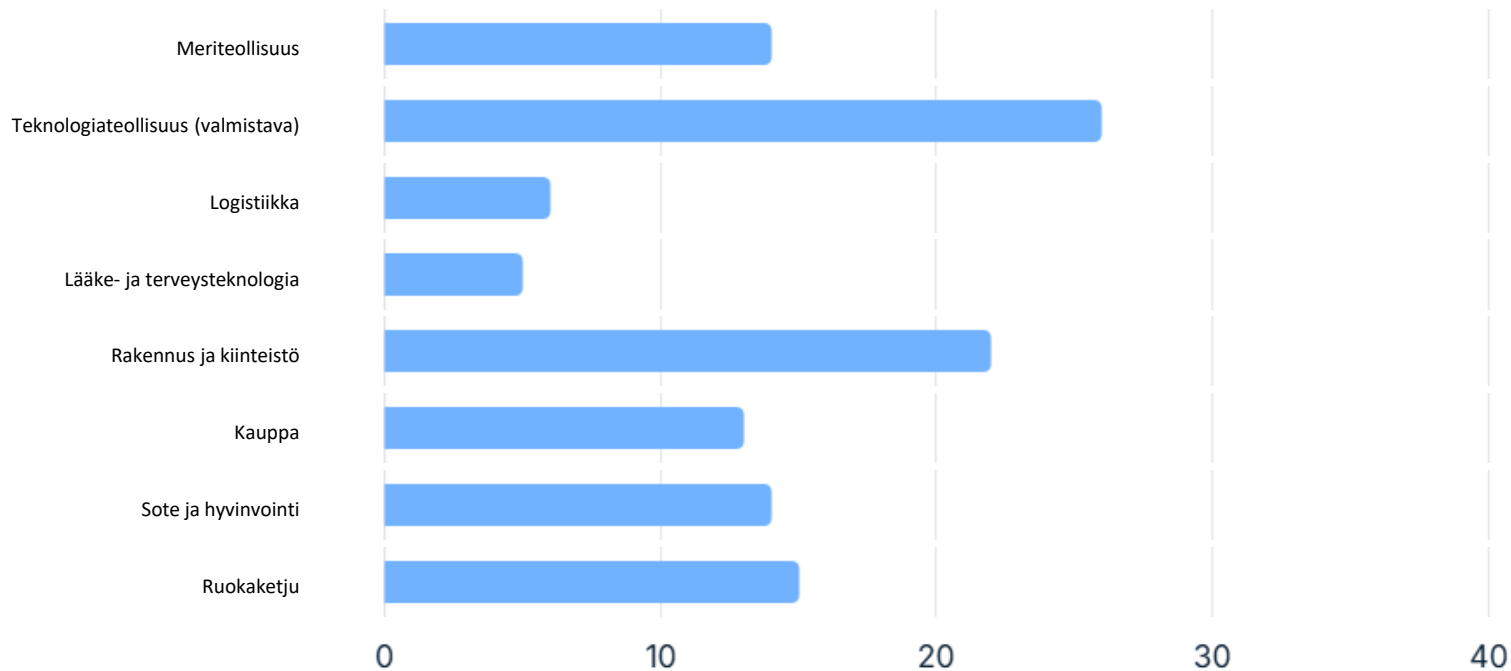
Oppilaitokset (49%), julkiset organisaatiot (25%) ja yritykset (25%)

Laaja toimialakirjo teknologiasta sosiaali- ja terveysalaan

Vastaajien toimialaprofiilit

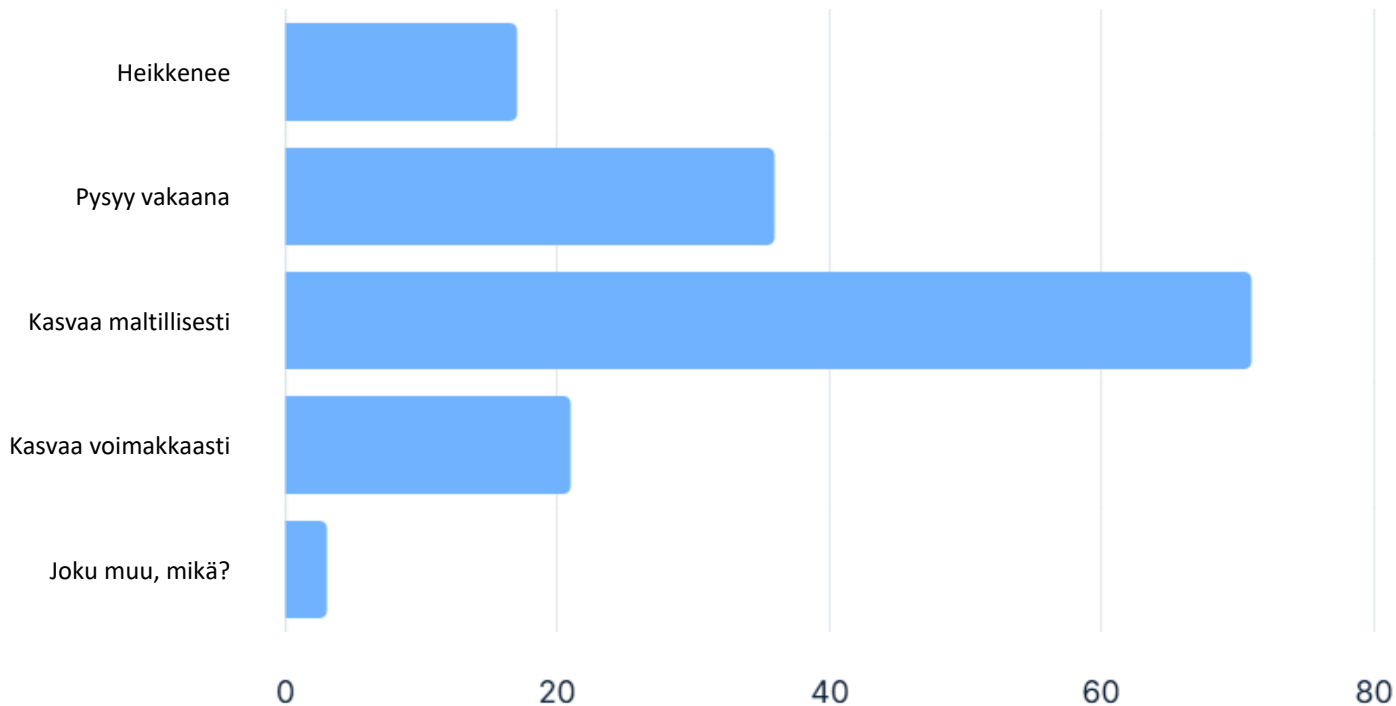
Laaja toimialaedeutus antaa kattavan kuvan osaamistarpeista

Toimialojen kehitysnäkymät

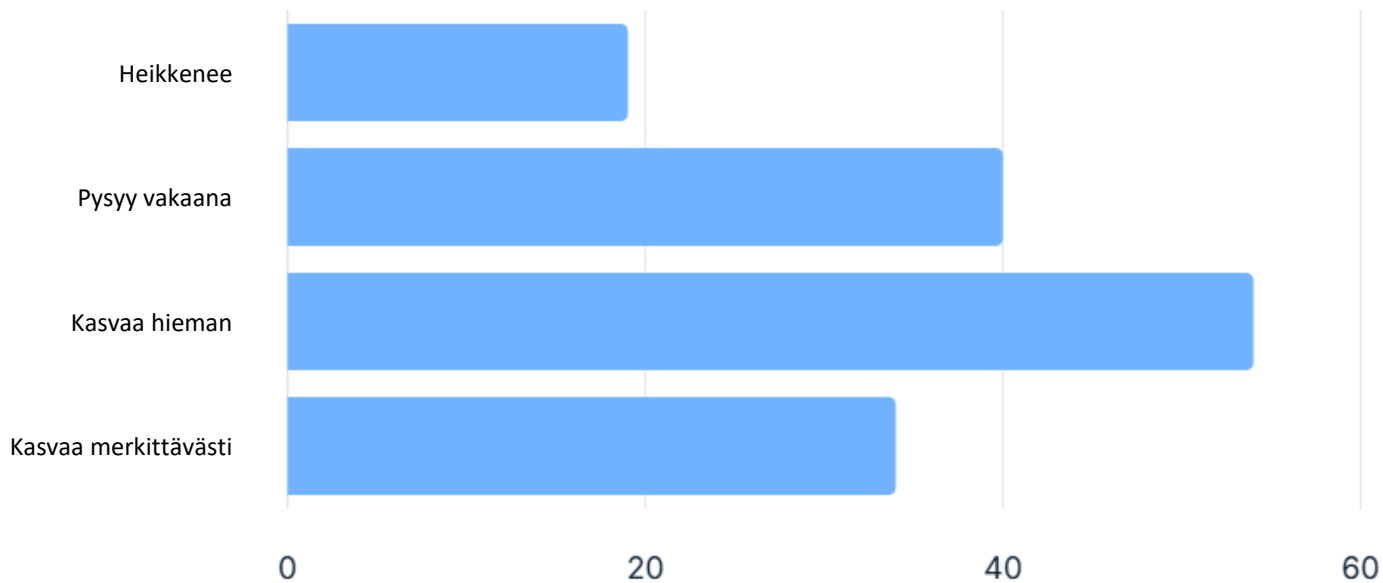
Positiivinen tulevaisuuskuva: 62,2% uskoo kasvuun

Työvoiman tarve kasvaa

59,8% ennustaa osaajatarpeen kasvua

Samaan aikaan työvoimapula: 80,7% kokee haasteita saatavuudessa

Joku muu, mikä?

0

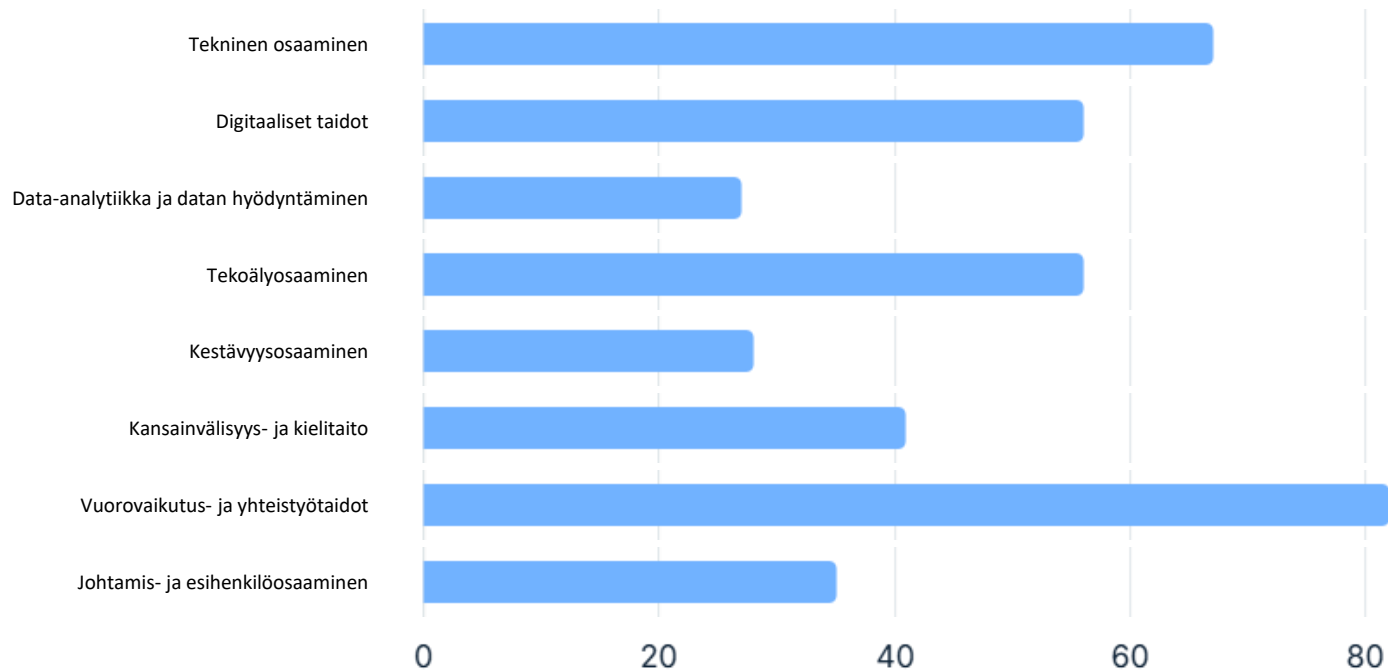
20

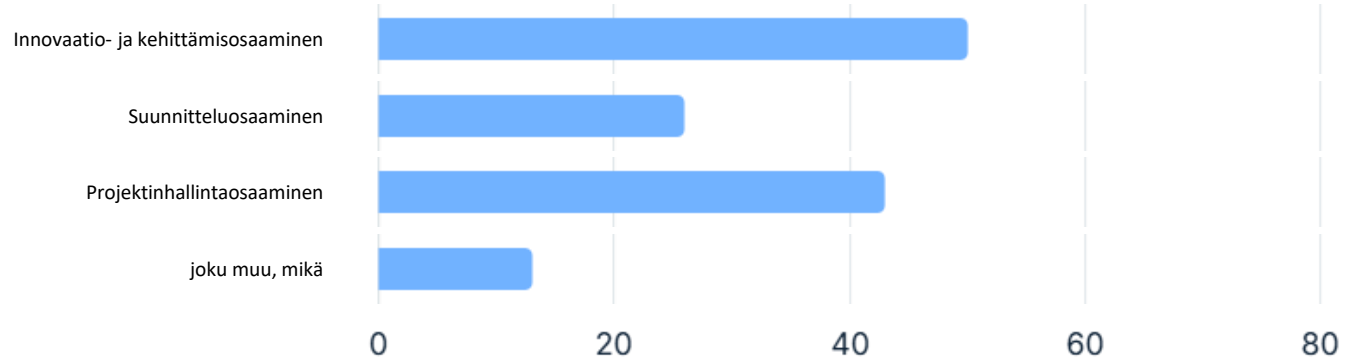
40

60

Tulevaisuuden osaamistarpeet

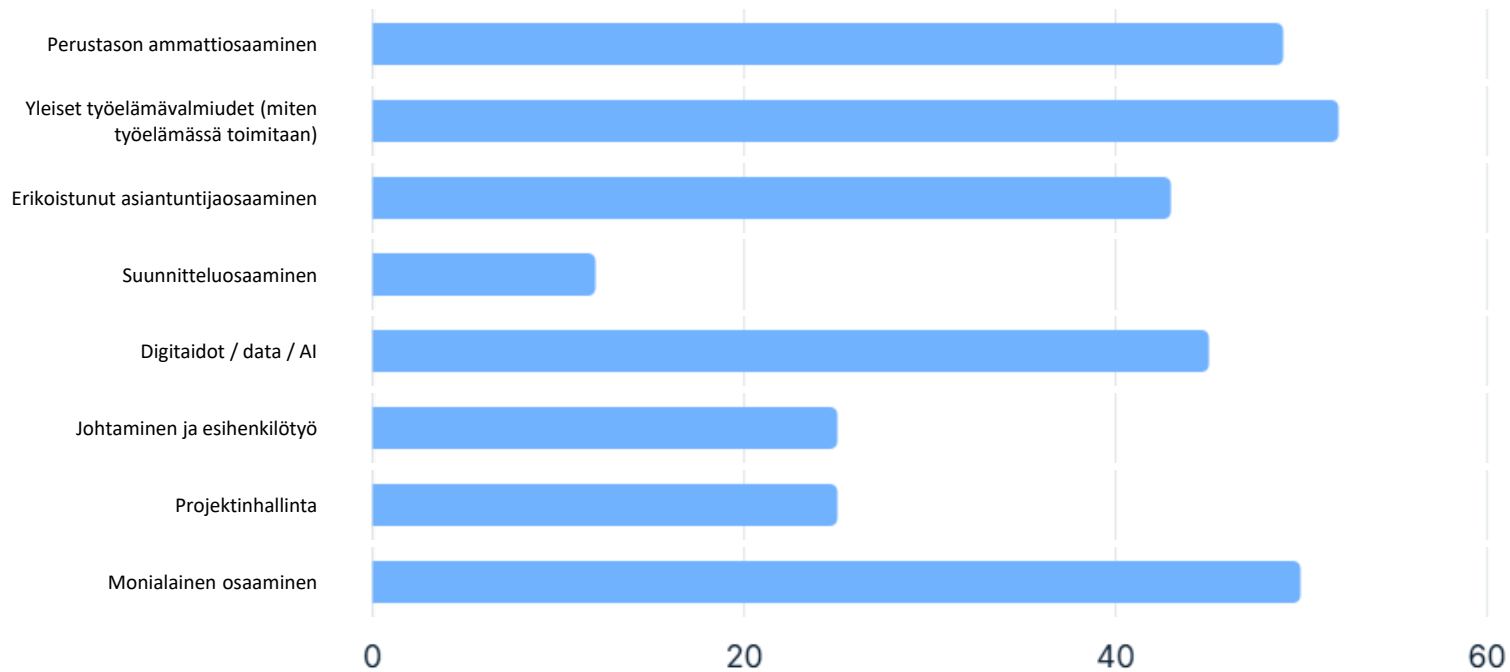
TOP 3: Vuorovaikutus (59%), Tekninen osaaminen (49%), Digitaidot & AI (41%)

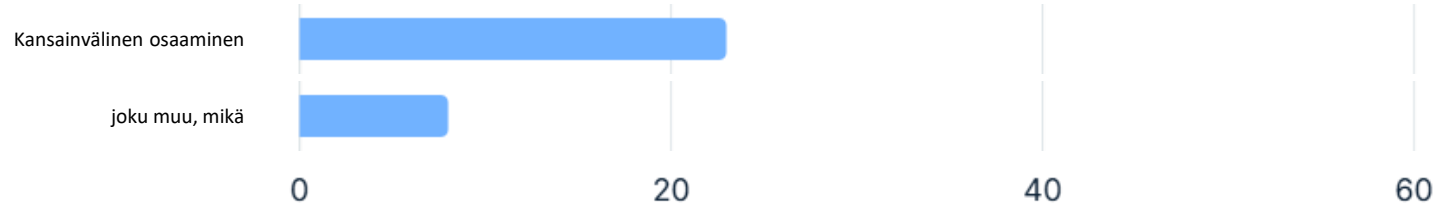

Suurimmat osaamisvajeet

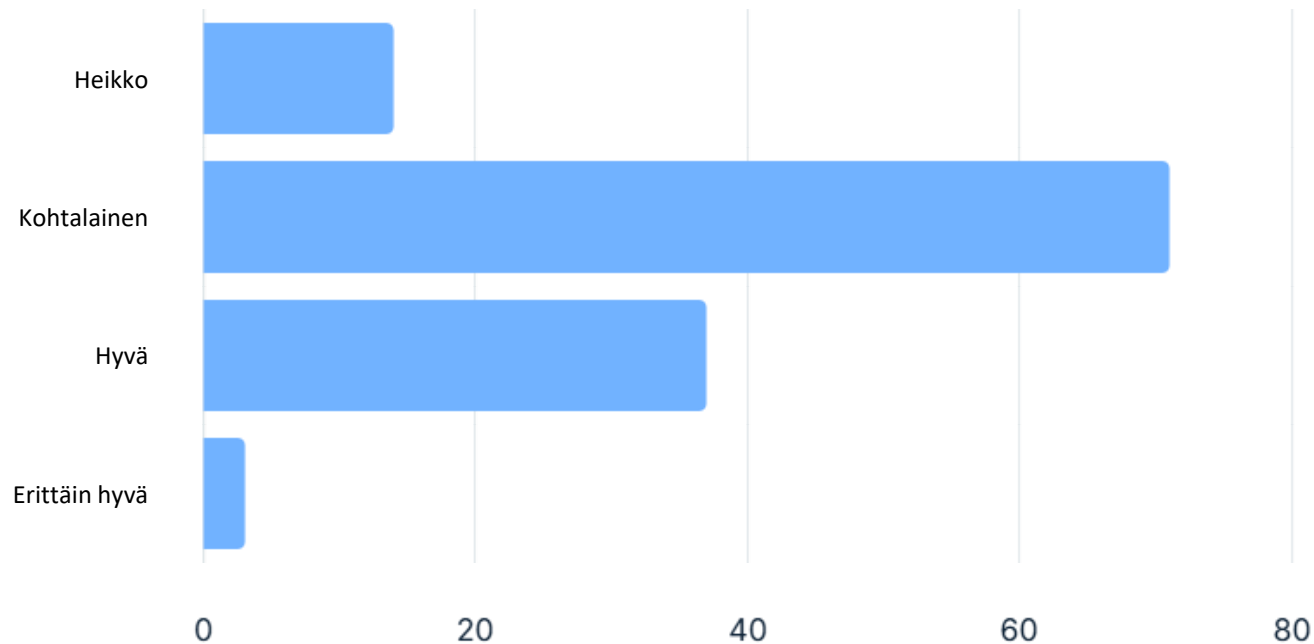
Työelämävalmiudet (41%), Monialainen osaaminen (40%), Ammattiosaaminen (39%)

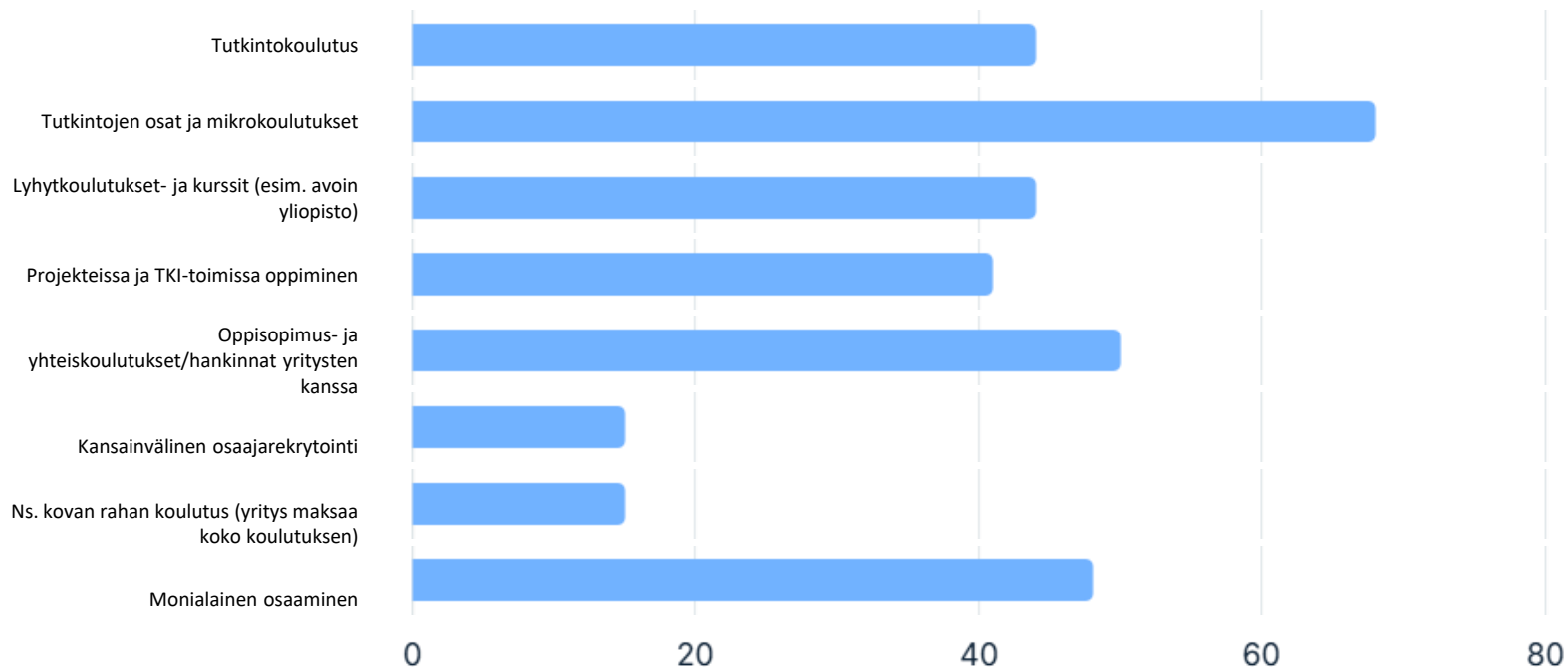
Koulutusjärjestelmän toimivuus

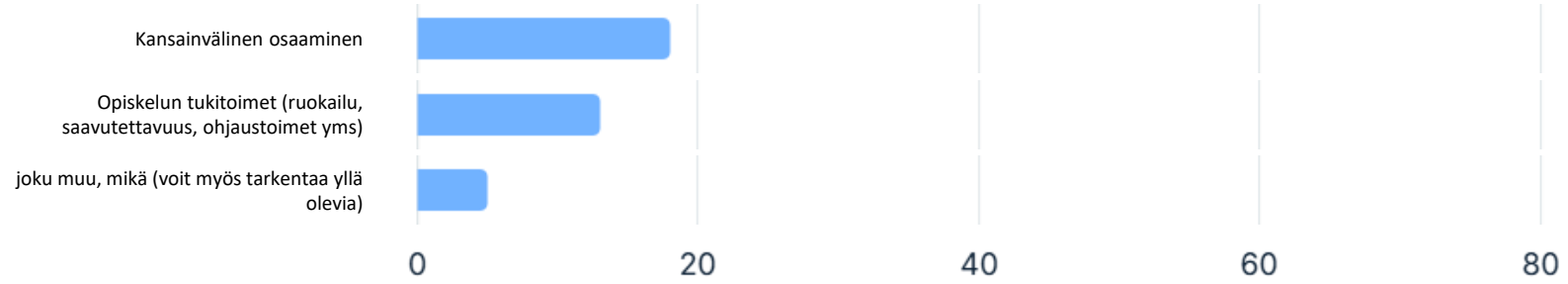
Koulutusjärjestelmä vastaa kohtuullisesti tarpeisiin (32% hyvä/erinomainen, 57% kohtalainen)

Osaamisen kehittämisen keinot

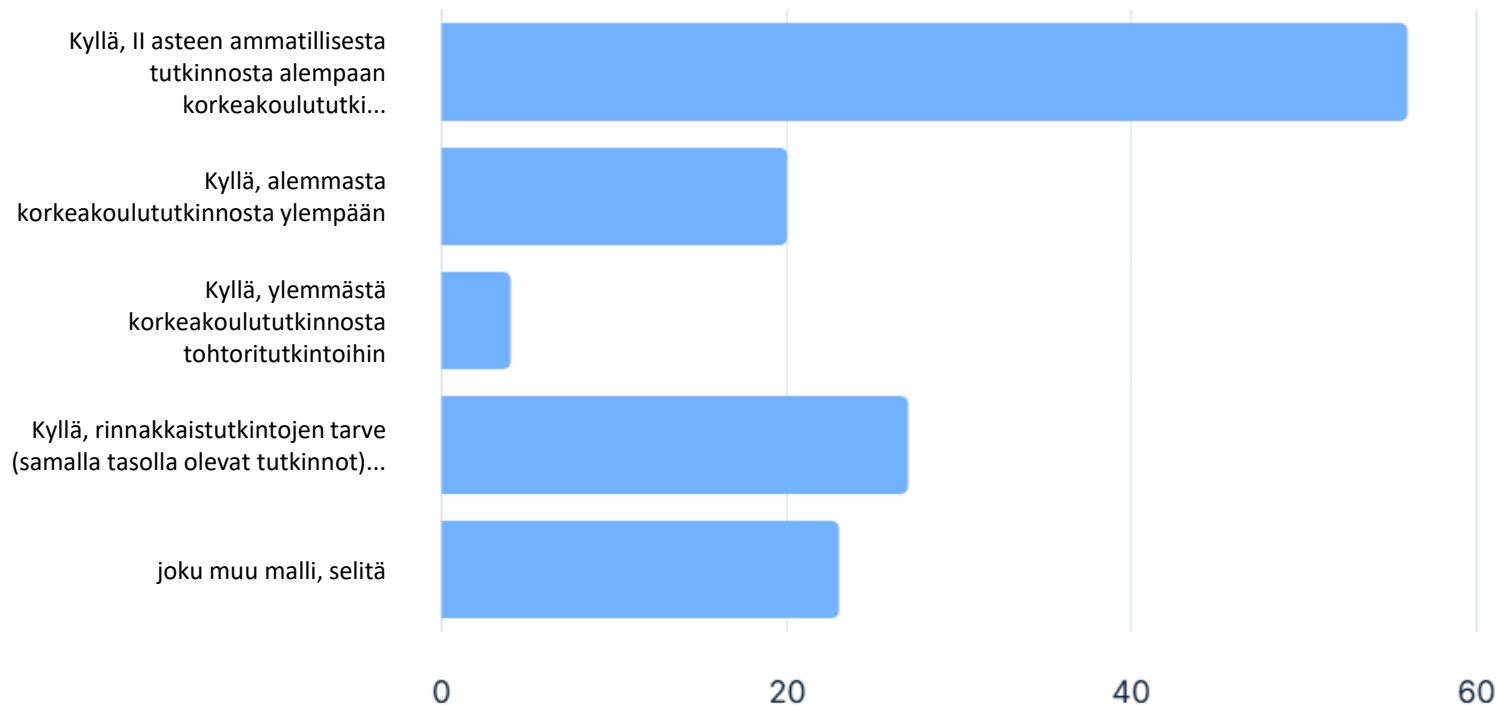
Tutkintojen osat (56%), Oppisopimussyhteistyö (41%), Monialainen osaaminen (40%)

Osaamistason nostotarpeet

Merkittävä tarve osaamistason nostoon: II-aste → AMK (43%)

Yhteenveto kokonaistuloksista

Keskeiset johtopäätökset:

- Osaajatarve kasvaa merkittävästi lähes kaikilla toimialoilla
- Työvoiman saatavuus on suuri haaste kaikilla sektoreilla
- Digitaidot, AI ja data-analytiikka ovat kriittisimmät osaamisvajeet
- Koulutusjärjestelmä vaatii joustavampaa reagointia työelämän tarpeisiin
- Lyhytkoulutukset, mikrokoulutukset ja TKI-oppiminen ovat keskeisiä kehittämiskeinoja
- Osaamistason nostoon ja jatkuvaan oppimiseen on selkeä tarve

Toimialakohtaisia eroja - Teknologiateollisuus

Teknologiateollisuuden erityispiirteet:

- Kasvaa maltillisesti, vahva osaajatarpeen kasvu
- Merkittäviä haasteita työvoiman saatavuudessa
- Digitaidot, tekoäly ja automaatio keskeisiä
- Tekninen osaaminen ja erikoistunut asiantuntijaosaaminen korostuu
- Perusosaamisen taso heikentynyt - opiskelijat tulevat heikoilla valmiuksilla

Toimialakohtaisia eroja - Rakennus ja kiinteistö

Rakennus ja kiinteistö -alan piirteet:

- Vakaa kehitys, kohtuullinen osaajatarve
- Työvoiman saatavuudessa jonkin verran haasteita
- Perustason ammattiosaaminen puuttuu
- Tuottavuus ja laadunkehitys vaativat huomiota
- Tarve ammattilpeille käsillä tekijöille, kuten hitsaajille ja koneistajille
- Oppisopimuskoulutus koetaan byrokraattiseksi

Toimialakohtaisia eroja - Ruokaketju

Ruokaketjun haasteet:

- Vaihtelevia kehitysnäkymiä
- Maatalous muuttuu nopeasti - vanhat käytänteet eivät riitä
- Kestävyysosaaminen korostuu (asenne- ja arvotaso)
- Monialaisen osaamisen tarve
- Yleiset työelämävalmiudet vajavaiset

Toimialakohtaisia eroja - Meriteollisuus

Meriteollisuuden erityistarpeet:

- Tarvitaan sekä korkean tason että toisen asteen osaamista
- Kokonaisuuksien ymmärtäminen: digitalisaatio, kyberturvallisuus, kiertotalous
- Osaava hitsaaja tekee ohjelmointia ja robottien ohjausta
- Datan hallinnan ja analysoinnin merkitys kasvaa
- Kansainvälisyys ja kielitaito korostuvat
- Myös olemassa olevan henkilöstön osaamisen nostaminen tärkeää

Toimialakohtaisia eroja - Sote ja hyvinvointi

Sote ja hyvinvointi -sektorin haasteet:

- Kasvava osaajatarve ja jatkuva työvoimapula
- Vähenevät resurssit asettavat haasteita johtamiselle ja jaksamiselle
- Kielitaidon puute monikulttuurisessa henkilöstössä
- Kansainvälisten tutkintojen tunnustaminen hidasta ja kallista
- Tekijät tarvitsevat useamman alan osaamista
- Henkilöstön uupuminen alkaa yhä varhaisemmassa vaiheessa

Avovastausten yhteenveto - Osa 1

Keskeiset teemat avovastauksissa:

- **Tekoäly ja digitalisaatio**
- AI-osaaminen ja kvanttilaskennan tarve kasvaa nopeasti
- Koulutusjärjestelmä ei pysy tekoälymurroksen tahdissa
- Tekoälyn käyttö arkipäiväistyy kaikilla toimialoilla

- **Perusosaamisen heikkeneminen**
- Matematiikka-, luku- ja kirjoitustaidot ovat pohjalukemissa
- Kädentaidot heikentyneet selvästi
- Opiskelijat tulevat koulutukseen heikoilla valmiuksilla

Avovastausten yhteenveto - Osa 2

- **Työelämätaidot ja hyvinvointi**
- Yleiset työelämävalmiudet puuttuvat laajasti
- Kokonaisuuden hallinta (esim. kalenterin hallinta) on hukassa
- Motivaatio, vastuunotto ja elämänhallinta haasteena
- Vastavalmistuneet ovat jo burn outin partaalla
- Resilienssin lisääminen jo koulutusvaiheessa tärkeää

- **Monikulttuurisuus ja kielitaito**
- Vieraskielisten opiskelijoiden määrä kasvaa
- Kielitaidon tukeminen jää oppilaitoksen varaan
- Työpaikat pelkäävät vieraskielisten harjoittelijoita

Avovastausten yhteenveto - Osa 3

- **Koulutusjärjestelmän haasteet**
- Käytännön työssäoppiminen vähenee samaan aikaan kun mentorit jäävät eläkkeelle
- Päteviä opettajia ei saada rekryttyä
- Resurssien puute estää vastaamasta työelämän tavoitteisiin
- Oppisopimuskoulutus koetaan byrokraattiseksi

- **Erityisosaaminen ja erikoistuminen**
- Vaativiin asiantuntijatehtäviin ei löydy osaajia
- Monialaisen osaamisen tarve kasvaa
- Yritykset tarvitsevat kokonaisuuksien ymmärtäjiä

Avovastausten yhteenveto - Osa 4

- **Tuottavuus ja kustannustehokkuus**
- Perustiedot työntehokkuudesta ja yrityksen kannattavuudesta puuttuvat
- Rakennusalan tuottavuus heikoin - tarvitaan parempaa laadunkehitystä
- Kustannustehokkaan työntekemisen taidot puuttuvat

- **Jatkuva oppiminen ja ennakointi**
- Tieto on jatkuvasti muuttuvaa - jatkuva oppiminen välttämätöntä
- Kriittinen ajattelu ja tiedonhakutaidot korostuvat
- Osaamistarpeiden ennakointi vaatii paljon resursseja
- Keskitetty ennakointi alueella on tärkeää

Avovastausten yhteenveto - Osa 5

- **Rahoitus ja resurssit**
- Tarve lyhyille koulutuksille (mikrokoulutukset) on selkeä
- Rahoitusmalleja koulutukseen osallistumiseksi tulee kehittää
- PK-yrityksillä aika- ja raharesurssit ovat rajalliset

- **Rekrytointi ja palkkakilpailu**
- Yritykset epäröivät kasvua ilman varmuutta työvoiman saatavuudesta
- Palkkakilpailu lisää kustannuksia
- Osaajien sitoutuminen voi olla puutteellista

Suosituksset ja kehittämis ehdotukset

Toimenpide-ehdotukset:

- 1. Vahvista perusosaamista: Panostetaan matematiikkaan, kielitaitoon ja kädentaitoihin
- 2. Nopea reagointi: Koulutusjärjestelmä mukautuu nopeammin AI- ja teknologiamurrokseen
- 3. Joustava oppiminen: Kehitetään mikrokoulutuksia, lyhytkursseja ja modulaarisia ratkaisuja
- 4. Työelämätaidot: Integroidaan työelämävalmiudet ja resilienssi osaksi kaikkea koulutusta
- 5. TKI-yhteistyö: Vahvistetaan yritysten ja oppilaitosten käytännön yhteistyötä
- 6. Rahoitusmallit: Luodaan joustavia rahoitusratkaisuja osaamisen kehittämiseen
- 7. Alueellinen ennakointi: Keskitetään osaamistarpeiden ennakointia ja koordinoointia

Kiitos ja keskustelu

Kiitos kyselyyn osallistumisesta!

Varsinais-Suomen liitto

Ennakointiakatemian tulevaisuuden osaamistarvekysely 1/2026

- Tulokset ohjaa alueellista osaamisen kehittämistä ja koulutussuunnittelua
- Yhteistyö yritysten, oppilaitosten ja viranomaisten välillä on avainasemassa